www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 44. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 24. лютого, 1925.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

VOL. XXXIII. No. 44. Jersey City, N. J., Tuesday, February 24, 1925. THREE CENTS

Вибух у копальні захопив десятки робітників.

ТЕРІ ГОВТ, Индіяна, 20. лютого. — В копальні вугля, належачій до Сити Коля компанії в Салливан, в Индіяні, наступив нині коло пів до 11-ої годині рано страшний підземний вибух, який зачепив від 38 до 40 майнерів, з котрих ледво чи хто вийде живий.

На ратунок захопленим вибухом висилено зараз ратункові відділи, але вони натрапили серед небування труднощів, бо копальні переходив завалені від вибуху. Досі добуто вони 16 тіл. Ратункові відділи кажуть, що всі робітники, які були в тій частині копальні, де був вибух, певно погибли, бо вони не мали при собі ніяких охоронних средств проти утрійних газів, що витворилися при вибуху.

В хвилі вибуху в копальні було 120 робітників. Робітники сейчас по вибуху кинулися до виходу, але тут лишень одна підойма працювала, бо другі зіпсувалася через обвал.

Інжинери догадуються, що вибух спричинила електрична іскра, котра запалює газ у моторі. Вона видно впала на вугільний порох.

ПАЛАТА ПОСЛІВ УХВАЛИЛА ПРОЄКТ ПРО ПІДВИСШЕННЄ СВОЄЇ ПЕНСІЇ.

ВАШИНҐТОН, 20. лютого. — Палата послів ухвалила нині проєкт закона про підвишку пенсій членам конгресу, кабінету президента та віцепрезидента.

При голосованню над сим законом вже не було тут тільки присутних, що в сенаті.

Ся ухвала, якби станула законом, підвисшилаби річну пенсію членів конгресу о півтрета тисячі долярів та збільшилаби річні видатки уряду о 1 міліон 376 тисяч долярів. З тої причини, вона противиться президентовій програмі ощадностий в урядованню та ставить його в клоповливе становище.

БОРОТЬБА ЗА ЛІТАКИ ЗАОСТРЮЄТЬСЯ.

ВАШИНҐТОН, 20. лютого. — Американський генерал Мичел, котрий стоїть на становищи, що американська воєнна фльота без відповідно розвинутої летничої служби, виступив нині ще раз перед авіяційним (летничим) слідчим комітетом палати послів та з кпинами говорив про своїх противників, які кажуть, що головною основою фльоти все ще остають великі панцирні кораблі та що воздушна сила Америки як слід розвинена.

Щоби дати остаточну відповідь своїм противникам, Мичел визвав команду фльоти дати йому один великий панцирний корабель, щоби він міг спробувати на ньому, на стільки він зможе встоятися проти літаків. Декотрі сенатори й конгресмени взяли сей визов на серіо та радять урядови справді зробити коштовну, але рішучу спробу.

СЕНАТ УЖЕ ВМІШУЄТЬСЯ В СПРАВУ КАРОЛІ.

ВАШИНҐТОН, 20. лютого. — Сенатовий комітет для зовнішних справ уже зачепив справу заборони говорення, виданну проти бувшого мадярського президента Каролі, та зажадав від секретаря стейту Гюза предложити собі факти, які руководили департаментом, коли він домагався від Каролі обіцянки не говорити нічого про політичні справи підчас свого побуту в Злучених Державах.

РЕПУБЛИКАНСЬКІ ПРОВІДНИКИ ВИСТУПАЮТЬ ОСТРО ПРОТИ ПОСТУПОВЦІВ.

ВАШИНҐТОН, 20. лютого. — Провідники республиканської більшости рішили не допустити в слідуючім конгресі ні одного поступовця до обняття якогонебудь поважнійшого місця в комітетах або комісиях конгресу. Передовсім рішили вони викинути сенатора Ла Фолета, котрий, хоча був член республиканської партії, виступав кандидатом проти кандидата республиканської партії.

СТРАШНИЙ ВЧИНОК БОЖЕВІЛЬНОГО.

ГВАЙМАС, Сонора, 20. лютого. — До місцевого шпиталя достарчено нині 26-літного Ескрадо Вале, бувшого члена мексиканської воєнної фльоти. В хвилі, як його привезено до шпиталю, він був зачаджений куренем утрійної ростини магаґвани, якої куренє або заживане має викликати божевілле. Вале, діставшися до шпиталю, справді збожеволів. Він убіг до шпитальної кухні, схопив кухонний ніж і ним забив шестеро хорих, лежачих у шпитали. Поліція остаточно його перемогла й відвезла на поліційну стацию. Коли Вале протверезився з обмороку, заявив поліції, що не тямить, що він робив.

ДО ЧОГО НЕ ПРОБУЮТЬ ВЖИВАТИ ЗАКОНІВ.

РОЛІ, Порт Каролайна, 20. лютого. — В стейтовім сенаті внесено проєкт закона, який налобся заборонити залишення до дівчат або вчительок в школах.

ВСТУПНІ ЗАХОДИ КОЛО ОРГАНІЗАЦІЇ ТРЕТЮЇ ВЕЛИКОЇ ПАРТІЇ.

Шикаго, Илинойс 20. лютого. — Завтра збирається тут конференція ріжних політичних і не політичних груп, заінтересованих в організованю третої партії, яка малаби виступити при виборах так проти республіканської, як і проти демократичної партії.

В конференції бере також участь ряд представників робітничих юній, з котрих однак богато не хоче партійної політичної організації.

КУЛИДЖ ЗАДЕРЖУЄ СКЛИКАННЄ МЕЖИДЕРЖАВНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Вашинґтон, 20. лютого. — Президент Кулидж не спішиться зі скликанєм нової межидержавної конференції для обмеження зоружень. Він рішився пождати, бо може Ліґа Народів скличе ще свою розоружну конференцію для обмеження зоружень і в воді і на суші, а тоді нова конференція в Вашинґтоні буде зайва.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ДУМАЄ РОЗГЛЯНУТИ ФРАНЦУСЬКІ ПОЗИЧКИ.

Вашинґтон, 20. лютого. — Хоча нову позичку Франції в сумі 100 міліонів долярів, про котру вже говорили у французьких парляментні міністер фінансів Клементель, не буде давати американський уряд, але американські банкирі, мимо свого уряд збирається розглянути докладно умови сеї позички та видати про неї свою опінію.

Від послідної війни американські банкирі перед удиленєм кождої позички заграницею допитувалися американського уряду, що він про неї думає. Вони певно зроблять таке саме й тепер.

БОГАТО ЖЕРТВ ВІД ВИПАДКУ НА СТРІТКАРІ.

Маніля, Филипини, 20. лютого, — Число жертв випадку на міській вуличній зелізниці в столиці филипинських островів, від якого погибло на місци 2 людий. Досі вже померло 6 жертв, і хто знає, чи число їх ще далі не буде рости.

СЛІДСТВО В СПРАВІ УТРОЄННЯ ДВОХ СТУДЕНТІВ

Колумбас, Огайо, 20 лютого. — Стейтова прокураторія рішила розвести слідство проти стейтового Огайського університету в справі смерти двох студентів від затроєння стрихніною. Прокураторія каже, що університет видно не стереже як слід своєї аптеки та своїх лябораторій.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В РУМУНІЇ.

Біля конштанцу в Румунії височив зі шин поїзд при чому 40 осіб відвезено тяжкі рани.

НОВО ЛІЧНЕ ДЖЕРЕЛО В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Чеський професор Шпачек відкрив поблизу Просніца в Чехії мінеральне джерело зі сильно радіоактивностю, пригожою до лічення жолудкових недуг.

ПОСУХА У ВІДНІ.

В наслідок недостачі атмосферичних опадів стверджено у віденських водопроводах зростаючу недостачу води, що навело на мешканців паніку.

ПОДОРОЖ НА МІСЯЦЬ

То не є книжка якогось нового Верного, або Уелса, але з рівночасно в головах двох учетвтичний проєкт зроджений них: американського астронома і фізика Годарда і Німця Обер та. Оба приготовилися вже до експерименту. Оба проєкти наче живцем узяті з повісти Верного. Для подорожі мають збудувати стрільню, при помочи котрого вчені хочуть навязати взаємини з місяцем. Герман Оберт запевняє, що його плян старший від Гедардового. А він уже таки хоче особисто подорожувати на місяць. Збудував уже навіть по 17 літах праці апарат для подорожі. є то також стрільна в формі цигара, вагою 400 тон, містить у собі 30 тон опалу в виді алькоголю й водапу. Щоби випустити таке стрільно треба йому надати скорости 11 км. на секунду. До здійснення пляну не має Оберт лише гроший, 400,000 ф. стерлінґів. Сподіється зібрати їх зі складок.

27.000 ЖИДІВ З БРАЗИЛІЇ.

З Ріо де Джанейро звідомляють:

Згідно з урядовою статистикою жиє в Бразилії трохи більше, як 27.000 Жидів. Жидівська еміграція до Бразилії ще не значна. Більше Жидів еміґрує до Арґентини.

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ ВСЕСВІТА

Написав Р. Чайківський. — Всесвітна історія часть І.: старинна історія, стор. 260. І. є се нове видінє популярної (за кр. Тугецом) історії, написаної коротко і зрозуміло. В новому сьому виданню богато ілюстрацій. — Часть II.: середні віки, стор. 246. — В сій частині звернено належну увагу на укр. історію, чого давнище не бувало. — Часть III.: нові часи, стор. 304. — Сей підручник доводить історичні події до 1912. р. як і в других частинах, так і тут, звернено велику увагу на укр. історію і на кінці додано реєстр важніших історичних дат.

Всі три томи в оправі $3.25.

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

КАЛЕНДАР ТОВ. ПРОСВІТИ ЗІ ЛЬВОВА - - - - 75 Ц.

ЗАМОВЛЕНЯ СЛАТИ ДО: SVOBODA 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

РУМУНІЯ НЕ ДІСТАНЕ ПОЗИЧКИ.

Румунський уряд звернувся до ліґи народів із прозьбою, щоби внедала для Румунії позичку два міліярди лірів на румунські університети. Секретарят Ліґи Народів відповів румунському урядови, що Ліґа не може попирати прозьби Румунії доки на румунських університетах обовязує „нумерус клявзус" (обмеженє вступу для Жидів).

ВІДЗНАЧЕННЄ ЖЕРОМСЬКОГО.

На усмиренє болю після неудачі за надгороду Нобля Признано Жеромського надгороду польського міністерства освіти в сумі 5.000 злотих за повість „Вітер від моря".

ОСТРОВИ ФІДЖІ.

Англійська кольонія лежить на всхід від австралії. Є то понад 250 більших і менших островів. Усі вулканічного походження. Клімат Тропічний, розтинність вельми буйна (головою богато кокосових дерев, бананів, ванілії, солодкого винограду), богато гарних мотилів і папуг.. Тубольці меляніжійського походження, споріднені з папуасами. Місіонарі кажуть, що вони дуже дикі й неприступні, без найменшого співчуття. Старців і новонароджені слабосильні діти вбивають. Тому їх небогато (нині є там Тубольців, яких 90,000). Спійманих неприятелів насамперед мучать потім печуть і їдять. Господарі островів жиють лише по берегах островів.

УНІВЕРЗАЛЬНИЙ ФРИЗІЄРСЬКИЙ САЛЬОН.

Такий сальон придумали в лондоні. При кожному фотелі є телефон, гостям чистять рівночасно черевики, одяж і перуть білля. Можуть теж диктувати листи і відбирати пошту.

СМЕРТЬ ОСТРОВА.

Еспанські часописи повідомляють, що острова місцевість Порт Александер затонула в морю. Разом з островом найшло смерть у морських филях кількасот Портуґальців, що замешкували остров.

РЕКОРД ПАРИСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Парижський ювілер Леві заявив поліції, що він передав якомусь Карантові переховати дорогоцінности на суму 250.000 франків. Карант втік і в Гаврі сів на параплав „Париж", що готовився відплисти до Америки. Поліційний комісар зателеґрафував до Гавру, в наслідок чого Карента з його спільником заарештовано. Від моменту зголошення Левія крадежі до моменту арештування злодія пройшло всього 45. хвилин, чим парижська поліція оскандалила рекорд в скорости.

10,000 робітників виступило до бою проти большевицької влади.

РИГА, столиця Латвії, 20. лютого. — З Москви повідомляють, що у східній Московщині під Уралом вибухли великі робітничі бунти, в яких бере участь 10,000 робітників.

Робітники в Екатеринбурґу і в других промислових осередках підуральського округа виступили до страйку наслідком лихої заробітної платні і поганого поведення большевицьких комісарів з робітниками. Страйк обняв 10,000 робітників.

Тоді Чека вислала проти страйкарів військо. Але вони не задякались. На се Чека відповіла терором. Увязнила провідників робітників, не комуністів, і сімох з них розстріляла без суду.

Та се лиш долило оливи до огню. Страйкарі миттю виступили до оружної боротьби з Чекою. На стріли вони відповіли стріляни. Боротьба триває і досі і вже по обох боках лягло трупом понад 40 осіб, а богато одержало рани.

Страйк триває далі і має характер не тільки економічний, але й політичний, бо робітництво бореться проти комуністичної влади над ним і над промислом, вважаючи її найбільшим ниціником і виною всього лиха.

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ ГОЛОДНИХ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН?

СОФІЯ, столиця Болгарії, 20. лютого. — В Болгарії викликала велике занепокоєнє вістка московської большевицької газети ИЗВЕСТИЯ, яка подає, що большевики призначили 4,000,000 золотих рублів на большевицьку революційну пропаганду на Балкані, а зокрема в Болгарії.

Вони хотять викликати заворушення на Балкані сеї весни.

РАТУЮТЬ ПЕРЕД НЕВРОЖАЄМ.

МОСКВА, 20. лютого. — Російське большевицьке правительство призначило 7 і пів міліона рублів на закупно ярої пшениці для засівів на Україні і на північному Кавказі.

АНГЛІЙСЬКА АРМІЯ.

ЛОНДОН, 20. лютого. — Британська армія обіймає 215,343 людий, а з резервою 662,432.

ПРОТИ РІВНОПРАВНОСТИ ЖЕНЩИН.

ЛОНДОН, 20. лютого. — Англійська палата громад відкинула проєкт закона про признанє женщинам право голосувати, починаючи від 21-ого року життя, таксамо як мущинам.

З увагти на те в Англії женщини і далі зможуть голосувати починаючи аж від 30 року життя.

НАДІЇ НА ЮСИФА КАЙО.

ПАРИЖ, 20. лютого. — По грімкому приняттю бувшого премієра Юсифа Кайо його приятелі видвигають тепер його кандидатуру на міністра скарбу.

Вони заповідають, що він яко найліпший фінансіста Франції виратує її з теперішньої фінансової скрути.

НЕСПРАВЕДЛИВІ ПОДАТКИ.

БЕРЛІН, 20. лютого. — Федерація німецьких юній заявляє, що нові німецькі податки звертаються проти бідних, а натомісць признають полекші богатим.

РЕВІЗІЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У ЛЬВОВІ.

Дня 28. січня перевела польська поліція ревізії у студентів Українського Університету у Львові Стахурського, Шевчика, Косія і Гнатишака. Ревізії почалися о 6 год. рано і тривали більше як дві години.

ЗА НАФТУ АЛЬБАНІЇ.

РИМ, 19. лютого. — Італія побивається за нафтовими полями в Альбанії. Вона хоче вихіснувати їх на спілку з Англією, а натомісць готова Англії дати нафтові поля в Італії.

ЗАГАДОЧНІ АРЕШТОВАНЯ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ, 10. лютого. — На припоручення слідчого судді Рутки, який провадить слідство в справі атентату на пред. Войцеховського у Львові, арештовано визначних львівських Жидів: архитекта Корнгабера, голову жидівського каталу Сгера, ритівника Глязермана і фотографа Мінцера. Всі арешти остають у звязку з арештованим Микитиним, який нібито під впливом наданих арештованих мав зложити неправдиві зізнання в справі атентату.

Всі міркування про сю справу і докладніші відомости, які подали львівські жидівські і польські часописі прокураторія поконфіскувала.

До УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА Принимається в Січни, Лютім і Марті

БЕЗ ВСТУПНОГО

СТАРШИХ МУЩИН, ЖЕНЩИН як рівнож і ДІТИЙ.

Користайте з Нагоди Продовження Ювилейної Кампанії!

Вступайте в Члени Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 5, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Price cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Jersey City and Foreign Rates:
One year ..... $ 10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сити і Заграницею:
На рік ..... $ 10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВАШИНҐТОН.

В місяцю лютім святкують Американці память уродин двох найбільших Американців: Джорджа Вашинґтона та Абрагама Линколна.

Кождий з них доконав величезного діла.

Джордж Вашинґтон станув на чолі революції американських кольоністів проти англійського короля. В сей спосіб Вашинґтон взявся за небувале на ті часи діло: за поставленне держави без короля, республики, в ті часи, коли кромі Швайцарії та кількох републиканських міст, републик не було. Через сім літ ішла завзята боротьба, котра часто хилилася на сторону англійского короля та на сторону його війск, які король наняв для боротьби проти своїх підданих за морем, що збунтувалися через королівську нахабність та нетакт. Зелізній волі вожда американських революціонерів передусім треба завдячити, що завзяття проти королівського деспотизму не спалилося соломяним огнем, але виперло королівські війска з 13 американських кольоній. Американці розуміють вагу характеру Вашинґтона й тому поки американська република буде існувати, так довго вони будуть шанувати память Вашинґтона як батька свого рідного краю.

Коли Америка стала самостійним краєм, основаним на републиканській формі правління, тоді мало хто вірував у те, що вона потрафить удержати свою самостійність. Люди навіть подумати собі не могли самостійности держави без монарха. Перша несподівана ждала сих людий в яких двайцять літ по проголошенню американської самостійности, коли Америка счепилася в новій війні з Англією та вийшла з війни побідно. Та справдішна спроба американської сили прийшла аж в сімдесять літ по проголошенню американської републики. Америка була тоді вже розрослася й захопила велику частину північно-американського континенту, але молода република була ще розділена громадянськими поняттями, ідеалами, життєм-буттєм на північ і полудне. Коли половини девятнайцятого віку сі суперечности наспіли до того, що американській републиці грозило розбитте на дві части: на північну й полудневу републику. Справу поставлено на вістрю меча, і війна мала вирішити питанне, чи Злучені Держави мають проіснувати далі як одна република, чи як дві. Вийшла так звана горожанська війна, в якій на верха йшла боротьба за рабство, право сецесії стейту від юнії, а котра в сути була боротьбою за питанне, чи може існувати велика републиканська держава. Війна ствердила відпорну силу републики проти внутрішних розривних сил. Вона затвердила на віки єдність Злучених Держав, а провідник сеї боротьби за єдність остав на віки символом оборони американської єдности. В той спосіб став Линколн побіч Вашинґтона найбільшим чоловіком Америки.

НАША ШКОЛА В ЯРМІ.

До львівського Діла пишуть з Бережан:

Пишуть нам з Бережан: Народня школа з українською викладовою мовою в Нараєві селі діждалася вікиці отворення. Та в хвилині, коли сотки українських, кваліфікованих учителів не можуть діждатись посади, до української школи призначується мазурку Беліховську, жінку збанкрутованого кольоніста з Нараєва міста. Інспектор Позьняк пійшов таки на руку вшехпольським пугачам Нартовського і Ваври і до української школи надав мазурку. На претест громади обіцяв до трох тижнів переіспитувати її з української мови і забрати. Громада рішила бойкутувати школу і завести приватну українську.

Не красше в Нараєві місті, де 400 українських дітий при 70 польських не може діждатись навчання в рідній мові. Ся школа при допомозі таких педагогів-ренеґатів як Бойко стала зразковою школою неграмотности в повіті. Мовчить вперто кураторія у Львові, а практика виказує, що сильніші в Нараєві лісничий Ваврa і здитинілий бурмістр Нартовський ніж „кресові закони" Польщі!

На поміч українським дітям

Рідна Школа із Західної України кличе о поміч!
Поміч потрібна негайно!
Як помогти?

Нехай кожде українське товариство в Америці на найблизшому мітинґу ухвалить від себе допомогу в сумі від 5 до 25 долярів і зараз вишле на Рідну Школу до Обєднання.

А кождий свідомий Українець і Українка нехай вишле НЕЗАПЛАЧЕНИЙ досі народний податок за 1923 і 1924 до Обєднання, в сумі 6 долярів.

Тоді Обєднанне вишле зовсім вистарчаючу допомогу до старого краю на українські приватні школи і на оборону сих шкіл усіми можливими способами.

Спішіться, бо пізно іноді значить запізно!
Кожду посилку через Обєднанне на адресу:
OBYEDNANNYE, 697 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

Закордонна пропаґанда.

Що треба робити а чого ми не робимо.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Перед більш совісними українськими еміґрантами повстає питанне: що має робити український еміґрант, щоб найкраще сповнити свій обовязок перед Україною?

На це можна відповісти дуже коротко й виразно.

Першим і найголовнійшим обовязком українського еміґранта є вчитись і нужого навчатись. Це для того, щоб він повернувши до рідного краю, приніс туди чужий досвід, чужі культурні придбання аби їх прищепити до рідного грунту.

Другим і не менш конечним його обовязком є **знайомити чужинців з українською справою.** Кождий освічений Українець кудиб доля його не закинула, мусить про те дбати, щоб його чужинецьке оточенне довідалось яко-мога більше про дійсні змагання українського народу, про культуру України, про долю і недолю українства.

Є ще третий обовязок, але вже другорядний. Кождий Українець мусить на чужині так поводитись, **щоб своїм особистим прикладом будити в чужинцях симпатію до цілого українського народу.** Він мусить бути зразком чемности, охайности, приязности, акуратности культурности. Це для того, щоб чужинці казали: „Що то за симпатичний нарід, оті Українці! Коли всі вони такі, як мій знайомий (чи моя знайома) то напевне вони створять велику державу й будуть нам добрими сусідами"...

Але цей останній обовязок уважаємо другорядним, бо його сповнення залежить від особистої вдачі кождої одиниці, а та вдача не все надається до такої репрезентаційної ролі. Одному бідність не позваляє бути охайним та акуратним, другому лихий стан здоровля не дає змоги бути приязним і привітним, третому довголітня звичка перешкаджає бути тверезим. Словом, тут не все так може йти, як би хотілось.

Знووж і наслідки цеї пропаґанди особистим прикладом не можуть бути занадто великими. Більшість еміґрантів не має зовсім знайомих чужинців, себто таких знайомих, з якими він стояв би в товариських стосунках. А що будуть думати поковя господина, крамар, кравець, листонош і каварняний слуга — це одноково. Воно, розуміється, було б краще, щоб і ці „низчі сотворіння" мали про Українців добру думку, ніж лиху. Та коли це неможливо, то доводиться на цю точку програми — махнути рукою.

* * *

Зате від перших двох обовязків одступити ніяк не можна й не вільно.

Про обовязок учитись навчитись цим разом не будемо говорити: почасти цей обовязок виконується, а коли й ні то знов маємо тут до діла з особистою вдачею поодиноких людей, якої вже не зміниш.

Другий обовязок і не виконується і нічого спільного з особистою вдачою не має.. Це просто недбальство. І про це треба говорити, бо це дається змінити.

Пропаґанду особистим прикладом ми вже виключили. Виключиме ще пропаґанду словом, бо до цього потрібно особливого хисту, та й захоплює усяке слово лише невеликий круг слухачів.

Лишається **слово писане, друковане**... Це найкращий і найдоцільнійший спосіб пропаґанди, бо ще стародавні люде знали, що „словеса книжния розтікаються рікою і напоюють вселенную". А „словеса" часописні розтікаються по світі ще ширше, ніж „словеса книжния". Як раз на цю ногу ми найбільше й кульгаємо.

Поки в нас були великі громи були великими панами. Ми платили і чужі часописи поміщували все, що нам подобалось. Але ця пропаґанда нічого нам не принесла, бо світовий читач не такий вже дурний, щоб не розріжнити, де факт, а де реклама. А відколи в нас не стало грошей, не стало й цеї поганенької пропаґанди.

Не звучить наш голос там, де він має **повне право звучати.** Маємо на увазі ті **славянські часописи, які в останніх роках** основано в Лондоні (**„The Slavonic Review"**) та в Парижі (**„Le Monde Slave"**). Обидва ці журнали видаються на славянські — переважно чеські — кошти, мають вони служити обзнайомленню неславянського світу з потребами і життям усіх славянських народів.

І вони прекрасно виконують свою ролю. Лише про українську справу вони мовчать. А коли про неї заговорять — то устами Москалів і Поляків. Не трудно собі виявити, як вона тоді виглядає.

Ще в „Slavonic Review" наші земляки щось таки примістили. Були там у минулім році надруковані статті В. Панейка, Р. Смаль-Стоцького й Д. Дорошенка. Не ах як богато того українського матеріялу вийшло коли порівняти його з матеріялом московським, польським чеським, сербським та болгарським. Але все-таки щось тут зроблено.

А в паризькім „Monde Slave" ще не було надруковано ані рядочка українського! Ані одного імени українського там ще не згадано! В останній книжці (січня 1925) там надруковано аж цілих трих статті **українку дему:** про східні окраїни Польщі. Але знаєте, хто ті статі написав? Першу — **якийсь Москаль** (Г.М.), другу — **Поляк,** Леон Васілевскі,, а третю — **Француз** Жоль Леґра. А де український голос? Про це треба спитати наших еміґрантів, що живуть у Парижі.

Радянин.

Петро Карманський.

МОЯ ТИ ЗЕМЛЕ!

Моя ти Земле, що течеш медами
І розсипаєш золото по ланах!
Розмайтий гаю, квітчаний садами,
Де співи дзвонять, злються в перелиз [вах!

Царівно з казки, що маниш красою,
пригортаєш до грудий сусіди!
Чого ж я, син твій, блудну чужиною
І гложу кост нев'я чужих обідів?

Чого пустила ти свою дитину
На горювання під сусідським тином?
Чого недоля гне немов тростину
І коверзує бідним твоїм сином?

Для всіх ти щедра й ласкавим богата:
Ти всім прибулдам місце паломництва.
Лиш я не знаю, що то рідна хата;
Лиш я скиталець, лишений підцитра;

Моя ти Земле, втрачений мій раю,
Що грабіжники ждуть кормить каравани!
Чи я ще нини твої повитаю,
Щоби скитальчі загоїти рани?

А може дармо буду тугу слати
І дармо буду доводити стріч?
І доведеться рай твій споминяти
Як сон, чи мрію, що не ситься звіч?

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213, подає до відома членам, а передовсім тим, котрі не явилися на місячнім мітинґу, що в місяцях лютім і марті будуться приймати тих нових членів як до Братства так і до У. Н. Союза без вступного. Отож члени повинні подбати, щоби як найбільше нових членів вписалося в в тих місяцях, бо се є найліпша нагода для тих, котрі не є ще в жадній організації. Також пригадується членам відділу, щоби вирвали за себе і за своїх дітий місячні вкладки найдалі до кінця місяця лютого, позаяк з кінцем лютого контрольна комісія буде переглядувати книжки секретаря за перший квартал, то є за грудень, січень і лютий. — Лев Бачинський, предс.; Андрій Бирич, секр., 78 Andrew St.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

Загально знаний французький фінансіст Сойнт де Теже висказався, що Югославія є дуже добрим полем для інвестовання заграничного капіталу? Чи Ви знаєте, що витворці цигаретов Мюреа виробляють 1/3 з найлішого турецького тютюну, щоб сим способом дати курцеви вдоволення найліпшої цигаретки. Як нині Ви вдоволяєте свойо на цигаретах Мюреа?

СВЯТО ЛИТОВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ В ФИЛАДЕЛФІЇ.

(Допись).

Дня 16. с. м. святковано в Филадельфії сему річницю відродженог литовської державности. Торжество відбулося в гарній галі (рір Спрінґ Ґарден і 13 ул.) при участи великого здвигу народа. Промовляло богато ріжних бесідників, між іншим двох представників від управи міста і секретар литовського посольства Г. Рабінавічіюс. Промови торкали всі жизненні питання литовського народа та виказували великий хосен для народу з своєї державности. Кожду промову попереджували продукції хору та сольоспіви.

Появу і промову українського бесідника приняли присутні довгими і рясними оплесками, які вказували наглядно на ті щирі симпатії, з якими відносяться до нас Литовці при кождій нагоді.

Від імени Українців промовив др. Лука Мишуга меншбільш в такий спосіб:

„Мені припала велика честь поздоровити Вас Братя Литовці з сегоднішним святом від імене американських Українців. Ми прийшли до Вас, щоби Вам заявити, що так як в давнину, коли ми жили разом одним і тим самим державним життям, так і сегодня український нарід з щирим серцем витає Вашу радість, а з важким болем поділяє Ваш смуток.

Відроджена литовська держава це частинне відродження історичного ідеалу і нашої нації. Ми хочемо бачити Литву сильною і могучою державою, бо ми хочемо з нею та з білоруським народом жити разом в спільній згоді як це бувало в давнину. І нічого ми так не бажаємо як цего, щоби Вільна Україна мала за своїх сусідів і друзів сильну і Вільну Литву і Сильну та Вільну Білорусь. В тісній федерації тих трох народів бачимо трівку запоруку мира на сході Европи та добробит і славу тих трох народів.

Українці, Білорусини і Литовці, це ті три народи, що відділяють Західну Европу від Східної, що відмежовують західну культуру на східно-азійської. Це ті три народи, що своєю кровю охороняли через довгі століття цілу Европу-ред дикими азійськими ордами азійськими ордами. Це ті три народи, що мали державу, що сягала до Балтійського моря на півночи, а Чорного на полудни. Це ті три народи, що жили разом в згоді і братерстві, серед яких не було ні національного ні культурного ні релігійного гнету. Це була славна федерація трох вільних народів, шляхотна в засадах і ділах, а не фалшива ягайлонсько-польська унія, що привела ті славні колись народи до цілковитого упадку. Литовсько-білорусько-українська федерація була часом розквіту тих трох народів. Знова ягайлонська ідея видерла з наших національних організмів всю жизненну силу, забрала нам найкращих та найсильнійших людей, знехтувала нашу мову, наші звичаї і обичаї та винищила до краю наш рідний край, оставивши на нім круглою сиротою нашого бідного мужика. Але сталося чудо. Той темний, всіми опущений, збіділий мужик викресав ще з себе таку силу, що піднісся і ожив тай взявся до відбудови своєї власної хати, своєї держави. Зробив то Ваш і наш чорнороб.

З тих, що були з нами в давнину в тісній дружбі, перша Литва змогла поставити до сего часу вільну і независиму литовську державу. Витаємо Вас отже як нарід державний і поділяємо Вашу сегоднішну радість. Ми радуємося, але і сумуємо разом з Вами. Спитаєте може чому сумуємо? То я Вам скажу.

Богата на великих і славних людей литовська земля видала зпоміж себе і найбільшого польського поета Міцкевича. І як великий мусить бути чар чудової і розкішної литовської землі, коли той поет зачинає свій найбільший і найкращий твір не інакше як словами: „Літво, ойчизно моя, ти естесь як здрове, іле цен тшеба кохаць тен тілько сеї довє, кто цен утраціл".

Всьо, що для людини особисто найдороще — це здоровля і з тим здоровлям, з тим найдорощим скарбом порівнує поет Литву. І ми Українці заявляємо Вам сегодня щиро, що ми рівнож любимо Вас як наше власне здоровля. Але ми як Ваші братя знаємо рівнож і те, чого нашій сестрі Литві до здоровля бракує.

Бо скажіть мені Святочна Громадо, чи видали Ви таке, щоби людина могла жити, коли вервете її з грудий серце. То серце, до котрого впливає і випливає вся жизненна сила людини. І чи може жити і розвиватися нація коли Ви вирвете живцем з неї її серце. І я питаю Вас, чи може жити, цвисти і розвиватися славний литовський народ, коли Польща фалшом, облудою і насильством вирвала йому Вільно-серце і мозок литовського народа. Ні і щераз ні.

Бо так як нема життя людині без серця, як не можемо собі уявити вільного американського народа без Вашинґтону як столиці, як французького народа, без Парижа, як Італії старинного Риму, а України без золотоверхого Києва, так нема живої, сильної та здорової Литви без Вільна.

Томуто складаючи Вам сегодня в день свята Вашої державности наші желання, бажаємо Вам з щирої душі в першій мірі повного здоровля. Хай чимскорше верне до Вас Ваше серце, хай зацвите Славна Литва, хай відродиться наша давна дружба, хай буде **Одна, Велика, Вільна Спілка-Білорусь, Литва і Україна".**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

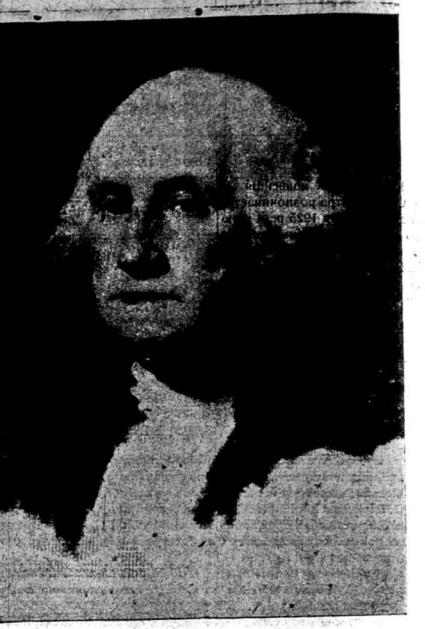

ДЖОРДЖ ВАШИНҐТОН.

ПРОЦЕС ЗА ІМЯ.

В Осло (б. Християнії), відбувся сензаційний процес, якого позовником виступав світової слави письменник Кнут Гамсун, а підсудними — його два рідні брати. К. Гамсун вніс судову скаргу проти своїх братів, за незаконне привласнення собі його псевдоніму, який приніс йому славу — і гроші, і який вкінці став йому і його єдиним прізвищем, річ у тім, що „Гамсун" — це не родове прізвище письменника, а літературний псевдонім. Фактично автор „Голоду" і „Вікторії" зветься Петерсон. Він жив за молоду на хуторі Гамсунд і під оцим іменем співробітничав укравеих і закордонних часописах. В одній критичній замітці про нього пропущено останню літеру в „Гамсунд"; Власник сього псевдоніму мовчки приняв цю друкарську поміч і на ділі користувався псевдонімом у випадково зміненому виді. Колиж Кнут Петерсон під фірмою Кнута Гамсуна став голосним на весь світ романописцем і драматургом і коли навіть нагороду Нобля признано йому, як „К. Гамсунові" а про його перше прізвище люди цілком забули, тоді і його рідня, захотіла взяти на себе частину сплендору, який спливав з нового прізвища. Отже два брати Кнута Гамсуна не довго думаючи, перестали звати себе Петерсонами, а почали підписуватися, як Гамсуни. Це тревало вже довгі роки. Кнут Гамсун має нині 65 літ, коло враз наслідком якихось близше невідомих родинних суперечок письменник позвав до суду своїх братів за крадіж його псевдоніму. Суд звільнив обвинуваченних, — теж не знати з яких мотивів. Сензацію викликав оцей процес двома моментами. перш за все люди довідалися, що Гамсун на ділі не є Гамсуном, (так само, як Анатоль Франс, Ґабріель д'Анунціо чи Новаліс відомі, виключно з оцих своїх псевдонімів), а дальше про охорону літературного псевдоніму. Ці, тоді часописи присвячують богато уваги.

ПОЗІР! ДЖИРЗИ СИТІ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
ВОКАЛЬНО-ДРАМАТИЧНИЙ КРУЖОК ім. М. ЛИСЕНКА із ГОРИ МІСТА
відограє
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-го МАРТА 1925 РОКУ
у WHITE EAGLE HALL, 335 NEWARK AVE., JERSEY CITY, N. J.
ПОШИЛИСЬ У ДУРНІ
Комедію-оперетку в 3-ох діях, М. Л. Кропивницького.
Початок точно о год. 7-ій вечером.
ВСТУПНІ БІЛЕТИ: Перворядні місця $1.00, другорядні 75 ст.; ґалерія 50 ст.
Вступ для дітий від 5-ох літ року 25 центів.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

38.

Пасейк, Н. Дж.

Проситься помістити проєкт конвенційний як слідує:

Приходить 16. конвенція У. Н. Союза, котра розпочинається дня 6. цвітня 1925 р., я вірю що ся конвенція принесе велику користь нашій славній Організації У. Н. Союза. Я вірю, що шановні відділи У. Н. С. пишлють що найсвідомійших членів як своїх заступників нашої славної організації, так, що шановні делегати зійдуться якнайщирійші Українці, котрим буде залежати добро і розвій нашої організації і розвій нашого поневоленого народу. Отож я яко старий член згаданої організації желаю якнайліпшого успіху в нарадах, я вірю, що шановні делегати не змарнують дорогий час, але будуть працювати на ліпшу користь і розвиток організації та піпруть зміни які загал членів буде домагатися в своїх проєктах. Мої точки, котрі шановні делегати повинні взяти під розвагу суть слідуючі:

1) Щоб головний уряд У. Н. Союза на будуче не мав більше урядовання поза організацією лиш мав одно урядовання щодо розвитку згаданої організації, аби не було що оден стоїть в Обєднанню а другий їздить по вічах і робить вороженчу часом і межи членами організації, бо члени У. Н. С. не є одного партійного переконання чи релігійного. Тому на будуче треба бути невтральним.

2) Щоб в кождій місцевости назначити так званих інспекторів, котрі би стерегли і контролювали відділи а головно діловодство відділових урядників а знайшовши що в непорядку мали право осудити згаданого урядника або члена оден може бути на кілька відділів але мусів би бути заприсяжений в користь організації.

3) Щоби дітям Молодечого Департаменту, дійшовши до старших членів, була звернена їх зложена сума гроший їх родичам, в такім разі як булоби ухвалено се на конвенції то мож сподіватися що сей час приступить много старих членів і дітий, бо декотрі члени стоять в організації а діти в инших асекурацях мотивують се тим, що асекурація зверне їх вкладки, одже якби ся точка увійшла в життя то споре число дітий появиться сейчас у Департаменті.

4) Щоби ліни вже раз скасувати я вірю що ліни будуть скасовані бо членови обривати по єго смерти якусь часть дуже сумно а часом коли ще на малу квоту забезпечений то мало щося лишить спадкоємцям, тому ліни такой конечно треба скасувати.

5) Щоби більше жадних податків не накладала головна екзекутива бо вже досить тих здирств, Бог знає нащо все давай і давай а користи ані за макове зерно.

6) Щоби священство до уряду не вибирати, бо загал членів противиться сему, є досить свідомих членів, що возмуть уряди.

7) Щоби не тратити дорогого часу підчас Конвенції в церкві, часом пів дня; молитися будемо по конвенції якся скінчить, хто схоче.

8) Щоби пустити помежи членів Просвіту місячну або квартальну, просвітні книжочки підбадьорювати членів до українського патріотизму.

9) Щоби слів з проєктів невикидати як дасться до друку хотяйби і кого разили бо проєктодавець пише проєкт розважно і делікатними словами хотяй з критикою, в такім разі затаюється часом правдиві фактичні діла, ту нема закрити, з усім на світло денне нікого не треба закривати хто які блуди має; до чесної праці що до організації всі маємо бути спосібні.

10) Точка дуже головна аби ся часом не згубила коло друку, як слідує: Конче треба редакторів Свободи змінити; пустити їх на відпочинок. То такой треба конечно узяти під розвагу шановним делегатам, бо редаґовання теперішне не задоволює і огнівало досить свідомих членів, бо пани редактори не трахтують членів всіх однаково. Я мав нагоду післати допись до Свободи минувшого року. Досить доброго змісту, але щось трошка було щодо панів редакторів, то з тої причини затримали редактори цілий місяць. Навіть не дали редакційної відповіди, аж пізнійше на моє домагання 5 разове звернено. Згадана допись і захована у мене забере делеґат на конвенцію. Я знаю, що більше членів нарікає на закрити дописий. Тож редакторів треба нових вибрати. Може знайдуться межи загалом на конвенції.

11) Точка, щоби в редакційнім комітеті не були священики. Сего нігде нема в інших народів, лише у нас нещасливих Українців: священики при всяких урядах знаходяться. Тому противиться загал український

12) Точка, щоби діти Молодечого Департаменту діставали місячні просвітні брошурки бо і дітям треба просвіщатися в українськім дусі бо то наша будучність. Просвічуймо своїх дітий у своїй рідній мові, бо кождий гріх народний поповнить той батько котрий своїх дітий не вишколить в українськім дусі історичнім.

13) Точка. Діти, котрі лишаться сиротами по своїх родичах, а їх родичі були членами Укр. Нар. Союза, щоби Союз забрав під свою опіку, аби не змарнувались, і щоби їм допомочи і випровадити на чесних вишколених людий, і щоби ті сироти не забули, що їх родичі були Українці, і щоби вони позістали ними.

14) Точка. Щоби шановні делеґати подбали о Свободу, просвітнім дусі, а не так як до сего часу, возьми число Свободи до рук, то на першій стороні дещо троха нового, а заглянь до середини, то повно адвертаймів розмаїтих докторів і шеровців так, що як чоловік до рук возьме, то сейчас шпурне і не дивиться, де полетіла. Або часом є якась довга історія, непочаюча; якто Турок 7 жінок мав. Свобода най просвічає на будучність.

15) Точка. Щоб 17. конвенція відбулася за 3 роки, а не за 4, як до сего часу. Причина в тім, що часом треба дещо поправити або уряд змінити, а головно редакторів Свободи. Отож мусять члени досить довго вичікувати, от як тепер. Редакторів Свободи треба було змінити, аж тут не мож без конвенції, отож конечно що 3 роки конвенція.

16. Точка. Проситься моїх слів і точок не викидати, а рівнож і всіх проєктодавців. Позвольте панове заговорити і порозумітись через орган Свободу хоть вчас проголошення конвенції. Бо викиди слів і точок означає замикання уст і закриття якихось блудів, кимось напоїдяних. З усім на світло денне.

Закінчую своїх 16. точок. Притім желаю, щоби наша славна організація зросла на оден міліон членів. Притім желаю шановним делеґатам як найліпшого успіху у нарадах конвенційних.

Здорові були українські сини! Борітеся за правду! Гаразд!

Михайло Припхан,
предсідатель Бр. Св. Івана Хрестителя, від. 97 У. Н. С.

Пасейк, Н. Дж.
86 Hope Ave., Passaic, N. J.

Корова Може бути Чорна але її Молоко Біле.

—І річи не все такі, як виглядають. Все є щось доброго перед нами, коли ми станемо на пальці і йдемо далі. Тож розясність свій ум і відсвяжіться цигареткою Мюрад і дійть та здобувайте Турецький тютюн ніжний і пахучий. Звичайний тютюн потребує штучного запаху. Запах росте в делікатному турецькому листку.

Пачки по 10 і 20

MURAD THE TURKISH CIGARETTE S. ANARGYROS

Турецький тютюн ніжний і пахучий. Звичайний тютюн потребує штучного запаху. Запах росте в делікатному турецькому листку.

ДОПИСІ.

ГАРТФОРД, КОНН.

Коляда.

Комітет з Гартфорд відсилає до Обєднання коляду в сумі $95.00 і ділить як слідує: 40 дол. на сироти в Галичині, 40 дол. на школу і 15 дол. на інвалідів.

Тепер Комітет місцевий складає подяку: о. М. Кузіву за поясненне в церкві яка то ціль і яка прислуга рідному краєви. О. М. Кузів сказав: Я вірю в то, що ані один з тих колядників не опустить, бо в кого українська кров, а він почуває в собі матиринське серце, той ніколи не відкажеться дати коляду або народний податок. Складаєм і тим подяку, котрі жертвували свій гріш і розуміють народну ціль; щиро дякуємо від Комітету, що нас не опустили як тих жебраків. Хата від хати ми ходили і просили Гартфордчан як найбільше вписуватися до податку народного.

Коляду зложили:

Ф. Даниїв $3.00; о. М. Кузів, М. Курдина, Й. Саган, Я. Мартинюк і Й. Данилів по $2.00, В. Мовчук, П. Драпяк, А. Говорун, Вол. Мовчук, Н. Корнинюк, М. Пащак, М. Дерих, П. Медідь, Й. Гайда, Н. Грегус, В. Лукасевич, В. Чепила, С. Богушький, Й. Гринчук, С. Шаркевич, Й. Олендир, Лев Зінчук, Ф. Шаркевич, Т. Єднорович, В. Мілевич, П. Півварчук, Гр. Скура, Н. Коваль, О. Білімук, Лев Олдановий, І. Кобл, П. Приступа, Д. Гринчук, К. Ярусевич, П. Призьмірський, Д. Магера, Й. Семенюк, Н. Хорнат, Д. Йордан, Й. Гнатюк, І. Ковальський, А. Дубинський, С. Бонковський, Й. Рудей, Й. Клапка, П. Адамковський, М. Пільчак, А. Стрепко, С. Олексів, Гел. Зелінський, Лев Лотошинський, Й. Брен, П. Ґрогоза, Н. Побат, Ізмерих, Й. Ярусевич, Й. Тімків, С. Олександер, А. Йордан, М. Максиміїв, І. Кгрвар, Д. Каганюк, І. Вчук, В. Салецький, А. Салецький і С. Новак по $1.00; Й. Майкут 75 ц.; С. Кріпіна 60 ц.; А. Бродрик, І. Жура, М. Гнатюк, Т. Ковальський, Т. Фідярчук, М. Сулима, П. Андрусів, Й. Ногас, П. Ногль, К. Муравський, С. Корінович, М. Нестир, А. Куринло, І. Нестнрук, С. Анфрушко, Т. Бойко, П. Курко, Й. Гнідь, Й. Савицький, І. Шістак, М. Бугаян, В. Іванюк, Ян Гриник, Д. Пілюк, М. Пиринкишка, М. Кривак, І. Вояковський А. Данилюк, Ф. Солонюк і С. Ґрегус по 50 ц.; О. Олійник 40 ц.; С. Мотиль 30 ц.; П. Мовчук, Кр. Гайдь, О. Олендир, М. Больсун, Р. Стифанів і І. Десинчук по 25 ц.; Анастазія Курдина 65 ц.; Стефан Драпяк, Вол. Мовчук і Й. Даниїв по 50 ц.; М. Драпяк 25 центів.

КОМІТЕТ:
Мих. Курдина, предс.; **Вас. Мовчук**, кас.; **Петро Драпяк**, секр.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ.

Коляда на старий край.

Дуже тяжко у нас на народну роботу. Є у нас люди, яким народна справа лежить на серцю, але годі якось рушити громаду. Щастя, що хоч знайшлася горстка, яка пійшла з колядою а то пропущеноби і ту нагоду допомоги краєви.

Колядували: Василь Матвіюв, Сергій Вінярський, Іван Іванюк, Михайло Сас, Пилип Телеяк і Петро Криловський та зібали $52. Розходу було $2, а решту відослано до Обєднання до висилки на Рідну Школу у Львові.

Жертви зложили:

Михайло Юшишин $5.00; Василь Матвіюв $3.25; Гарасим Леуш $3.00; Сергій Вінярський $2.25; по $2.00: Дм. Скакун, Мих. Свідецький, Антін Зілінський, Дм. Рідчук і Мих. Яблонський; Мих. Сас $1.50; Вас. Григорчук і Мих. Куганович по $1.25; по $1.00: Максим Мартинюк, Семен Двареськи, Тимко Струк, Вас. Геречка, Франка Фрида, Ів. Кошелик, Семен Сердан, Евстахій Дроздов, Лука Кідень, О. Владимір Рихлов, Франціщек Новацкі, Павло Кучиньскі, Пилип Телеяк, Гнат Ничка, Теодор Гайда, Іван Ількович, Кіндрат Гаврилюк, Ів. Гемз, Петро Махомета, Ст. Атаманець, Ст.ससовський і Пилип Пачковський; по 50 ц.: Теодозий Похмурський, Никола Булюк, Петро Ґригір і Петро Криловський; по 25 ц.: Юрко Копець і Іван Гвоздецький. — Разом $52.00.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Коляда для рідного краю.

Нижче записані ми через Обєднанне до краю $60 на боєвий фонд, а тепер з нагоди Різдва пійшли ми з колядою на ту саму ціль і зібрали $50.

Наші Січовики з другої сотні Пятого Округа хлопці горячі і завзяті. Бажали би бачити рідний край вільним кождої годині, тому не диво, коли вони кождий призбраний цент висилають на революційну роботу в краю, Вони тої думки, що коли піддержимо в наших масах в краю революційного духа, то тоді найскорше зможемо вигнати ворогів з нашої землі.

Колядували слідуючі Січовики: Й. Крук, С. Карпа, Т. Оренчак, О. Бандас, С. Шіпка і І. Магдич.

Жертвували по $2.00: А. Дзендзелі І. Петрик; по $1.00: Й. Урук, А. Іваницький, Т. Оренчак, М. Вишинський, І. Малецький, І. Сторожук, А. Сурма, А. Дубас, І. Магдич, І. Гвязда, І. Романський, С. Пачків, Д. Заричанська, В. Гурська, І. Коритко, В. Гляткий, П. Переслюк, А. Шіхович, Й. Бурбела, Г. Павлишин, Г. Гулька, Р. Каракула, М. Нитка, Й. Демидась, Ю. Гулька, С. Драган, А. Кріль, В. Кручинська, П. Мерц, П. Лобур, А. Голишівський, Й. Павлусь, Д. Писаренський, І. Кузьма, Д. Пастух, Й. Іваськів і С. Шіпка; по 50 ц.: І. Маньковський, М. Павлусь, М. Бердаль, М. Дольнин, Смик, С. Олійниць, М. Заричанський, М. Козак, Г. Махінка, Ю. Андрусишин, К. Галушка, В. Добушак, І. Постул, М. Гаврилюк, М. Семенюк, К. Канарок, С. Карпа, О. Бандас, І. Турчин і І. Митляк; по 25 ц.: А. Іванський, К. Заричанська, І. Маньковський а Т. Дек 20 ц.

С. Карпа, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!

ПОЗІР! КАРНЕҐІ, ПА., ПОЗІР!
Товариство Українська Січ, віддїл 136 У. Н. Союза
— устроює —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 28. ЛЮТОГО 1925
В ГАЛИ ПАРАФІЯЛЬНІЙ
220 Jane Street, Carnegie, Pa.
Початок о годині 4.30 пополудни.

На сей Баль запрошуємо всіх, як Товариство і Братства так і громадян і громадянок міста Карнеґі і околиці до численної участи. Музика українська. Приходіть громадно, а не пожалуєте. За добру забаву ручить Комітет.

У. Н. СОЮЗ—НАЙЛІПШИЙ ОПІКУН В НЕЩАСТЮ. ЧИ ВИ Є ЧЛЕНОМ ЙОГО?

ДІТИ СУТЬ ХОРІ
коли не хотять бавитись

Пильнуйте їх уважно. Ви може запобігти поважним слабостям одною ложкою Dr. Caldwell's Syrup Pepsin.

Коли роботяче дитину невеселу, не-хотячу охоти бавитися забавками чи уникаючої товариства, подивіться на її язик, який найдете звичайно обложений — впевнюючий симптом заслабнення.

Сейчас дайте ложочку Dr. Caldwell's Syrup Pepsin. Він поліпше в пару годинах, а дитина буде чутися сейчас ліпше. Коли зауважите горячку, або пухлинне і хронічне дайте другу ложочку слідуючого вечера, щоби бути певним усунення всякої небезпеки.

Се цілком не потрібно давати вашим дітям острих пронищуючих наркотичних, бо вони можуть спричинити недобрий наліг, який описав трудно усунути.

Легка рослинна лекатива як Dr. Caldwell's Syrup Pepsin є вистарчаюча, а позаяк приємна до уживання, нема трудности при подаванню її. Практичні матери знають вартість Dr. Caldwell's Syrup Pepsin вже давно, бо він є вже на ринку понад трийцять літ. Вони мають його все в хаті, знаючи, що за одну ніч усунуть затвердженне, жовтачку, нестравність, гази, болі голови, кваси, горячку, захолодження і инші недомагання, спричинені затвердженем в кишках.

Дістаньте бутельку у вашого аптикаря днесь. Подайте його будьмотному з Вашої родини, молодому чи старому. Коли він не покажеся тим, що ми обіцюємо, звернеся вам гроші. Се є наша правильна гарантія.

КУПОН ДАРОВО ОКАЗОВОЇ БУТЕЛЬКИ.
Суть люди, котрі бажають вперед попробувати товар заки його купять. Такі нехай витнуть сей купон, пришлять своє імя і адресу і вишлють те все до
PEPSIN SYRUP COMPANY,
Monticello, Illinois
а дістануть даром бутельку Dr. Caldwell's Syrup Pepsin, оплачену почтою. Не залучайте почтових знаків. Те все даром.

ЗЇЗД ГАЛИЦЬКОЇ РАДИКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ.

Діло пише:

Перша з партій, яка поспішилася відбути свій щорічний партійний зїзд, є радикальна. Скликано зїзд до **Станиславова**, де й відбувся він дня 1. лютого с. р. без перепон з боку поліції. В умовинах галицького життя і поліційних переслідувань українського політичного руху цікавим явищем починає бути переношенне партійних зїздів зі Львова на провінцію, щоби виминути опіки політичної поліції (дефензиви). Довідуємось, що й інші партії плянують відбутте своїх зїздів в поодиноких осередках.

На зїзд радикальної партії прибуло понад 70 делеґатів, які репрезентували біля 260 партійних кружків. З прибувших було до 20 інтелігентів (головним чином зі Львова й Тернополя), і понад 50 селянських делеґатів. На зїзді явились посли **Козицький і Назарук** (представники „Селянського Союзу"), репрезентанти Волині та два делеґати праської радикально - есерівської групи.

Наради зїзду відбувалися під-проводом **д-ра Івана Макуха, Шекерника-Доникова і дра Олійника** (з Тернополя).

Зїзд приняв резолюції, в яких висловив невідкличність обєднання в одну партію всіх українських народницько-соціялістичних уґрупувань в межах Польщі: галицьких радикалів, волинських есерів і холмсько-волинського „Селянського Союзу"; підкреслив соціялістичний характер радикальної партії та проголосив єдинофронтовість з українськими соціялістичними уґрупованнями.

В справі земельній проголошено конечність переходу всієї землі в селянські руки без викупу.

Поруч інших резолюцій візвано членів партії до допильновання тав. шкільного „плебісциту" та проголошено безоглядну війну епископатови (як греко-католицькому, так і православному) за їх тенденції і рабську залежність від позаконституційних чинників (від Риму або Варшави).

Взагалі останній радикальний зїзд виявив значне полівнє партії в дусі марксистськім. Як се проявиться на практиці, принесе найблизша будучина.

Головою партії знову вибрано дра **Льва Бачинського** зі Станиславова, заст. голови дра **Ів. Макуха** з Товмача, і **М. Вахнюка**, селянина зі Снятинщини, а секретарем **Осипа Навроцького** зі Львова.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕРМІНУ ДЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ УКРАЇНІЗАЦІЇ.

Київський дневник Більшовик пише:

Рада Народніх Комісарів України ухвалила дня 12. січня проект постанови Всеукраїнського Центрального Виконуючого Комітету про заходи до негайного переведення цілковитої українізації радянського апарату. Згідно з цим проєктом постанови діловодство в усіх державних установах, в торговельно-промислових підприємствах і в громадських організаціях повинно перейти на українську мову не пізнійше 1. серпня 1925 р. Починаючи з моменту, як видасться цю постанову, діловодство повинно провадитись переважно українською мовою й постепенно переходити до цілковитої його українізації.

На Народній Комісаріят Освіти покладається обовязок збільшити число, а також наклад підручників української мови й ужити заходів до збільшення та розповсюдження української літератури. Народній Комісаріят Освіти повинен не пізнійше 1. серпня 1925 р. видати загальний академічний словник української мови, а також термінольоґічні словники з окремих галузів науки.

Для керовництва українізацією засновується центральна всеукраїнська комісія, під головуванням голови Ради Народних Комісарів, і губернільні та окружні комісії, під головуванням голов губ. і окружних Виконкомів.

Постанова накладає на Народний Комісаріят Робітничо-Селянської Інспекції та його місцеві органи обовязок систематично переводити перевірку українізації радянського апарату, а особливо перевірку приймання на службу робітників. Крім того органи РСІ. повинні пляномірно переводити обслідування установ і перевіряти кожного співробітника щодо українізації.

Осіб, що виявили недостаточне знання української мови, треба звільнити й приймати назад до служби на території України тільки тоді, коли вони кажуть звільнений спеціяльний українізаційний та української мови, згідно програми семирічної школи.

Залишається в силі постанова про заборону приймати на службу осіб, що не володіють українською мовою.

НАВІТЬ ТАКИЙ, ЩО ВСІ ЙОГО ОПУСТИЛИ І САМ ВЖЕ СТРАТИВ НАДІЮ — МОЖЕ ВІДЗИСКАТИ ЗДОРОВЛЕ.

Здоровле чоловіка зістається в його жителій сили,
Привести житєву силу у хорого чоловіка до повного і правильного рівноваги є ціль сенат успіху найновійшої науки — природної методи без ятучих ліків і без ножа.
Перед кількома місяцями зістав винайдений чудесний інструмент „Нюроклометер", що має неоцінене значіне для всіх хорих людей.
Хорий — по приложенню сего інструменту до його тіла сам власними очима буде бачити жерело і причину своєї хороби.
Ті всі, що запали на здоровлю, без ріжниці, чи їх хороба довго чи коротко тревае — нехай будуть доброї думки. З найтяжшої хороби можна знаях прийти до здоровля, коли добре і певно є розпізнана причина слабости. А місце і причину Вашої слабости покажа найточнійше чудесний інструмент „Нюроклометер".
Заходіть до офісу з Вашими кревними і знакомими — нехай они також мають перекоцнене власними очима.
Сотки листів і подякувань від людей, що відзискали назад здоровле в доказом, що спасенною є нова природна метода у всяких людських хоробах і недомаганнях.
Офіс отворений від 9 рано до 8 вечером. В неділі і свята від 10 рано до 1. пополудня.
На всякі письменні запити — відповідь відворотною почтою.
Dr. Joseph MILLER, D.C., Ph.C.
49 EAST 7th STREET, NEW YORK N. Y.

БОЛГАРСЬКИЙ ЗІЛЬНИЙ ЧАЙ.
Помагає на Заходовження.
Помагає на Затвердженє.
Помагає на Ревматизм.
Помагає на Нирокові Долегливости.
Відновляє кров.
Болгарський Зільний Чай продається всюда аптикарями, 35 ц., 75 ц. і $1.25.
Увага: Я пишлю Вам безплатно сей чудесну пачку почтою за $1.25. Адресуйте: H. H. Von Spalick, 29 Market Street, Pittsburgh, Pa.

HUGO HUNFALVY
Адвокат у всіх цивільних і кримінальних справах.
305 BROADWAY, NEW YORK.
Вінніть собі се і задовайте та прийдіть в разі потреби. Голосится все пополудни.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
Коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найнодерніші електричні апарати.

ДР. Б. ГОТЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Еве
NEW YORK, N. Y.
Годині офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкіри: нерст, висипка і нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги.
Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано. до 4. попол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. БІЛИК
120 E. 34th St., NEW YORK, N. Y.
Тел. Caledonia 9014
Недугти мужчин, женщин і дітий.
Урядові години: від 9. до 10. рано, від 5.30 до 7.30 вечером.

НА ПРОДАЖ!
В густо замешкалій околиці, повні містові 25x100 лоти в Rosedale Jamaica, що дуже умірковаий цінні на легкі місячні сплати. Абсолютно не числимо процентів від позіставої суми до виплати; кождий доляр, котрий вплатите на роти буде оден доляр що сплачуваний. Title and Guarantee Policy і Deed даємо нашим купуючим безплатно.
43-45
Уйдьоуйте свій тяжко заправльований гріш в матери-земли, через українську компанію тай властителів. Попирайте свого так, як другі народности робять.
За 15 ц. доїдете до Rosedale з Ню Йорку або Бруклина, а скоро буде можна доїхати так за 5 ц., бо собаєй будуть до кожного проданнєвий як до Rosedale; наші праперти находяться на самій границі ліній міста Ню Йорку. Околиця є заменкана через самих християн. Роботи всюда повно: за 15 мінут доїдете до Джомайки, а за 35 до 40 мінут до Ню Йорку.
Маємо також одно- і два-фамілійні доми на продаж в Бруклині при стації собственній і на Лонг Айленд на дуже догідні сплати; також фарми на Лонг Айленд і Ню Джерзи.
Користайте з нагоди заки цінн зістануть підвисені. Кождий може послати кавалок землі за платою на контракт пару доляр та виплачувати решту місячно без проценту; купуйте тепер, не чекайте до завтра.
Зголошуйтеся або пишіть до:
ROSEDALE CONSTRUCTION CO., Inc.
Suite 915. — 25 Church Street,
cor. Cortlandt St., **New York City.**

ДОКТОРІ ДАЮТЬ ПЕРЕСТОРОГУ,
що богато хорує на солітера.
Стережіться сего страшного паразіта, недопустіть його до свого жолудка, бо будете жалувати потому. Є середства, котрі в найгірша епітеєм. Спершина є менше більше підлягаюча йому і коли не зварена добре тоєдиною, він дістається до організму скоро, котрого відтак не так легко видістати звідтам, проте було би перше відкрити, що се за хороба у чоловіка. Коли доктор має перед собою чи то слабість серця, кишок, нирок, він знає що робити, щоби осягнуто добрі результати. Не так маєся справа з солітером, позаяк його познаєш суть рідкі. Коли що в богато случаях доктори не знають що робити перед тим і кажуть на больше дефінітивні познаки. В тім часі пацієнт тратить вагу, помалу робиться на ходжачий скелетон, тагарь, стаєш самого себе. Тебе ніхто не лікує, бо не знають що робити.
Коли мущин, женщин і дітий перед вступленєм до ваших хвороб, коли їх правдива слабість є сей монстер солітер. Правдиві познаки його суть відмаки частини, подобні знаки, апетит, обмеження, нервоза, горячка, біль хребта і ніг, заворот біль голови, умаляння від порожного жолудка, темні знаки під очима. Жолудок тяжкий, чуте повний в жолудку і кишках. Жовта шкіра, утрата ваги, недобрий відчих. Нема охоти до життя, пріпі, нема апетиту, все кінчиці. Єдиноправ'ї ліканя і знайдіть причину хвороби, який нерва доростає 50 фітів. Солітер позвучий до гортанки, може задусити свою жертву. Позбувьтеся його вкупи незайшо. Замовте лікарство Lazlan Lazlan, як пишеся Ваш до управлення Lazlan Lazlan Medical Co., 848 Lazal Bldg., Box 963, Pittsburg, Pa. Лікарства з зелиськ не продаються по аптиках. — Подайте сю рекламу і дістаєте пакунок даром.

З УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА В АМЕРИЦІ.

—o—

II.

Вистава „Запорожця за Дунаєм" в Ню Йорку.

Мала місце дня 1. с. м. в сали „Укр. Нар. Дому", грав театр „Укр. Нар. Дому" під орудою п. Вол. Кедровського та дирегентурою п. Гаворонського. Треба згори сказати, що була се найкраща українська театральна вистава, яку колинебудь дано в Америці. Хоч ще чимало є до виглаження та до вишіненности, але вистава „Запорожця" сягала вже в область мистецтва, хоч ще в значній мірі аматорського. То не забуваймо, що славні укр. театри на Україні і в Галичині також вийшли з аматорських початків. В сім случаю аматорство переходило — як сказано — в область мистецтва.

Відповідно до сего наша критика не може бути так потураючою, якби се було в разі чисто аматорської продукції. З другого боку годі нам прикладати всі вимоги справдішної сцени до сего театру. Перш за все сама сцена і саля не надаються до того. На сцені, де актор (прим. п. Карлаш) досягає головою мало не самої стелі, та в сали, де з усіх кінець струями піт — сам Карузо, сама Галлі-Курчі, сама Єріца не можуть запродукуватись як слід. Не кажучи вже про недостачу куліс, світляних ефектів, орхестри та місця для орхестри і т. д. Виводити артистичні продукції в сім гаражу се мука для всіх — режисера, артистів і публіки — та профанація для штуки. Се значить: псувати штуку. Пора раз, аби наша ню-йоркська громада зрозуміла се, що укр. мистецтво заслуговує кращої домівки та що годі казати каракони співати в засложенім койци для качок. Се гріх вимагати від артистів, аби в тій брудній парни, де воздуху годі захопити давати нам штуку. А одначе мимо те все „Запорожець" вийшов як вдоволяюча, артистична цілість.

Коли брати на увагу гру разом зі співом, то першенство безперечно належиться п-ні Машир (Одарка) та п. Карлашеви (Карась). Пп. Карлаш був хорий та в антрактах прямо покладався. Тим паче треба підвести його гру і спів. Коли хвилями деякі більш форсовні місця виходили у него з деким напруженням, то очевидно треба се почислити на рахунок його недуги та невиносимої духоти в салі. Гра п. Карлаша була видержана, поміркована, хвилями (як у сцені з Турками) перфектна. Одну увагу дозволили-б ми собі: Карась виходив на сцену трохи надто підпитий. Деяке стемпереваня його першої появи вийде лиш на користь гарної ерації, яку дав нам п. Карлаш. П-ні Машир порівала всіх своїм темпераментом, хоч краще було-би качалку лишити поза сценою. Найбільший успіх осягнула п-ні Машир піснею „Ой, казала мені мати...", яку відспівала з такою фінезією, що її приневолено ще раз повторити сей куплет. Але й в дуеті з Іваном Карлашем п-ні Машир була ввесь час на висоті своєї задачі — чи то ходить о кантаїте чи о рецитатив, о форте чи о пяно. Поява її дуже сценічна, декламація чиста, гра жива, голос гарний та сильний. Пп. Машир і Карлаш збирали головні оплески.

По них ішов п. Павлоровський (султан). В него сильний, милий та круглий барітон, яким він дуже вміло орудує. Кантілена, яку він співає, се мабуть найкраща в „Запорожці". І він гарно, ефектовно її заспівав. Костюм і характеризація султана були дуже влучні. Лиш у гри (зразу) почувалось, що се новик-аматор: замало свободи в рухах, за мало султанського жесту. Але се зайшло, коли на сцену явився Карась і сцена оживилася, в з нею і султан. З. п. Павлоровського буде дуже поважна сила в укр. опереті та опері. Дуже гарний голос — іменно сценічний — є також в п-а Шандрівського (бас), що грав султанського достойника. Вірним ервуком був п. Якубенко, в котрого є комічний талант. Він не пересаджує, не шаржує, але комікі виходить в него поміркованно, саме природно.

Пп. Троїцькі (сопран і тенор) грали Оксану та Андрія. Се найтяжші ролі в „Запорожці", бо без ніякого виразу. Через се вся вага сих роль сконцентрована на дует („Ластівко моя"...) в другім акті. Се кульмінаційна точка опери, яка викликує все бурю оплесків. Сим разом дует не осягнув свого ефекту, а то з двох причин: раз через схибленну гру, а друге через темпо. П-о Троїцькі як актори є аматорами і тому треба їм вибачити неодно. Але годі їм вибачити, що серед палкої любовної сцени поводились як пара побравшихся за руки шкільних дітий. Разом з черезпашним темпом се відібрало ввесь вогонь цілий сцені. Кому приписати се темпо — диригентови і орхестрі чи співакам — тяжко розсудити Отсе за повільне темпо, якого комічна опера сего роду не зносить, проявлялось через усю оперу. Малося враження, що орхестра відбула за мало проб зі співаками та що один до других не звикли. Так було і в дуеті пп. Троїцьких. Натомість сольові партії („Ангел ночи" та „Чорною Хмарою") в обох пп. Троїцьких вийшли гарно та з ефектом. В них обох милі, ніжні голоси і ідилічно-тужливі мельодії, де не треба розвинути сили темпераменту і загальним художним виведенням висоти тонів, виходить в них дуже добре. Не так добре вийшло сольо „Владико неба", де вимагаєсь сильного патосу та високого реджістру.

Дует тенора та барітона (Андрій і Карась) цілком неефектовний і злишний, лиш заетемнює фінал опери. Тому з правила його не грається. Квінтет (Одарка, Оксана, Карась, Андрій, Везир) помусь то замінене на квартет, без Везиря (бас). Се відобрало йому чимало ефектовности. Хори на загал випали добре, хоч жіночі голоси часом були за слабі. Поза тим темпо їх було з правила за повільне. Орхестра (пяно та трех музикантів) є за мала, не дає тему ефектів та не затирає промахів. Сильне пяно заглушує скрипки. Значить і до виведення опери треба найменше 8—12 музикантів. Перший хор не повинен стояти на сцені, коли завіса підноситься, але виходити на сцену в часі пригривки. Кінцевий хор має приходити на сцену зараз за увязненю парою любовників — инакше сцена тратить на трагічности і живости. До сих уваг, які входять вже в сферу режисерії, додали-б ми що актори мусять вивчувати ролі а не чекати на суфлера. Костюми і характеризації були влучні. Лиш Андрій краще виглядав би в меншій шапці.

Помимо тих недостач, ми мусимо пп. режисерови, диригентови, артистам погратулювати сеї вистави. Се була перша справді на висоті штуки стояча вистава „Запорожця" в Америці — без крику, без шаржу, без пересади, а натомість з гарним добором вправних голосів, добрими артистами в головних ролях, добрими хорами і загальним художним виведенням.

На кінци треба згадати про танець (в останній сцені). Танцювали козаки як солісти п-а Чорнобай, п-і Машир, п. Карлаш, п. Троїцький і ще оден з хористів якого імени не знаємо. П-а Котович се вроджена дансерка-солістка; в неї темперамент, грація, гнучкість руху, ввесь склад як до артистичного танцю. Вона не повинна обмежитись на самотворство, але йти в найлішу, яка є, школу клясичного, балетного та символічного танцю. П. Карлаш та инші танцюристи також збирали оплески. А однак, що бракло, се був бідет-козак — чудовий сольовий танець, але театр вимагає балету. Народна пісня річ чудова — але опера все висша від неї. В славнім „Фавсті" Гунода введено звичайний тирольский „лейдлер" як балет. І козак та коломийку можна зробити сценовою балету на наші театри в Европі робили се з успіхом. Дехто скаже на се, що наші селяне, яких життя виведемо на сцену, не гуляють балету. Се правда — але вони й не співають розмов, ще й до того стиском, як се є в опері. Штука се не фотографія життя але його скристалізований та — сказати-б так — у висші реджістри переставлений образ життя. Тому се й зветься штука, мистецтво. Балет се танець розвинений у висшу форму штуки. Балет робить свій ефект, згурбованою рітмікою чого не зробить виведенне сирого народного танцю, хочби й якими танцюристами. Недавно в Елизабет на якімсь американськім святі Україніці здобули лаври своїм балетом. Вся тамошна преса писала про се з захопленнєм. Коли аматорробітники могли під досвідною орудою вивести такий балет, тим більше можуть се такі добрі танцюристи, яких вичислено в горі. Ще трох більше — і є прекрасна балетова вісімка. Сольовий танець тріває хвильку, не може тріватн й десять та більше мінут, не вимагає в робіть без порівнання кращий висший ефект.

Л. Цегельський.

75c ЗА ТЕЛЕҐРАФІЧНУ
пересилку грошей до Галичини, на Україну і других держав Европи, в долярах або европейській валюті.
КОРИСТАЙТЕ З НЕБУВАЛОЇ ДОТЕПЕР НАГОДИ ВИСИЛАЙТЕ.
гроші через наш Банк, котрий істнує і провадить цей інтерес від 42 літ, досконалюючи систему пересилок до найбільшого вдоволення своїх клієнтів.
Полагоджуємо всякі справи нотаріяльні, старокраєві і американські.
ПРОДАЄМО КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ.
Виробляємо паспорти і дозволи на поворот до Америки.
Голоситься особисто або листовно до:
THE STANDARD BANK
55 Avenue B, cor. 4th St., New York, N. Y.

ТИСЯЧІ ЛЮДИЙ ДЕННО ВІДЗИСКУЮТЬ УТРАЧЕНЕ ЗДОРОВЛЯ ПРИ ПОМОЧИ ХИРОПРАКТИКИ.
WM. BORAK, D. C. PH. C.
628 HUMBOLDT STREET, pic DRIGGS AVE.
Напротів польського костела.
BROOKLYN, N. Y. (GREENPOINT)
Щоденно від 2-ої до 8-ої. Неділі від 10-ої.
ДЕ ХОРІ ВІДЗИСКУЮТЬ ЗДОРОВЛЯ.
PALMER GRADUATE

НОВІ КНИЖКИ ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ:
М. Капустинський — ПОХІД УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ НА КИЇВ—ОДЕСУ В 1919 РОЦІ (короткий военно-історичний огляд). Части I., II. і III. з 23 кольоровими схемами-шкицами і документами в додатку. Ціна ..... 70 ц.
М. Возняк — УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНОСТЬ. Ціна ..... 20 ц.
ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ:
Юра Шкрумеляк — ПОЇЗД МЕРЦІВ (картина Жерт і Трудів). Ціна 15 ц.
Василь Сафронів — ВО ВІРНА ВНЮЮ. (Збірка нарисів). Ціна ..... 10 ц.
Євген Воровський — СЕРЕД МУЛЬ І ГРАНАТ. (Начерки). Ціна ..... 10 ц.
Софія Тобілевич (Карпенко-Карий) — РІДНІ ГОСТІ. (Сповгади з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Ціна ..... 10 ц.
Замовлення разом з зазначенєм належитости (мані-ордер або нар ґаміо) слати на:
„SVOBODA", 85 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ
У НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"
виконує старанно, дешево і на всякі друкарські роботи як: статути, програми і тезиси на концерти, представлення, танцюки і бали, як також коверти і листові папери для великих товариств і сестриць.
Проситься всі видання з Союзу уділяється всякі замовлення до своєї власної друкарні на адресу:
„SVOBODA", 85 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО ДАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВІ.

(Жертви зложені до Обєднання на оборону рідного краю в січни 1925).

1) Лон Енджелос, Кал. Імітро Барабаш, народний податок за за 1923 і 1924 р. 6.00
2) Шікаго, Ілл. нар. под. пересл. Н. Цемеляк 4.00
3) Пеорія, Ілл. Тов. Укр. Робітників, нар. под., пересл. В. Бігун 3.50 (Зложили по 50 ц.: В. Бігун, А. Чуйко, І. Пайончковська, Н. Пайончковський, М. Марія і Р. Опінщук).
4) Ню Йорк, Н. Й. Тома Чіпп ...10.00 (36 нар. под. за 1923 і 1924, $2 за „Просвіту" і по 1 дол. на Р. Ш. і інвалідів).
5) Джерзи Сіті, Н. Дж. Дмитро Пшевиц, рідзанний, нар. на край 5.00
6) Мінеаполис, Мінн. пересилав Микола Грубрин ..... 29.50 (Збірка в церкві на зложінях на Чехо-Словацчині $24.50, нар. под. $5. Податок зложили: по 1.00: Микола Грубрин, Олекса Пидатюк і Іван Коцюба, а по 50 ц.: Петро Бутрин, Онуфр. Шабатура, Петро Андрушак і Петро Гайдар).
7) Гаєстон, Текс. П. Барабаш, нар под. за 1924 р. 6.00
8) Джолієт, Ілл. На „Просвіту" пересилав Осип Кочан ..... 12.00 (Зложили по $3: Яків Панчук, Осип Коган, Микола Гуцул і Михайло Болезінський.
9) Гобокен, Н. Дж. Дмитро Степовий на Рідну Школу 2.00
10) Джерзи Сіті, Н. Дж. Пересилав о. Лев Ваньо по половині на сироти і вивозців ..... 10.00 (Зібрали шкільні дівчата Анна Рубінович і Евгенія Косонецька місто вісіма для поверцюні Олени Ваньо, котрий зложили по $1: Іван Сазюк, Марія Тирка, Лев Заяко, Стеф. Кіцей, і Михайло Баран 2 ц.; по 50 ц: Мирон Струк, Іван Ваньо і Іван Струк, Струк, Ратай, а Д. Жарських 55 ц.).
11) Честер, Пен. Збірка в укр. нат. церкві за Р. Ш., пересла в. А. Лотоцкий 10.00
12) Мінвіл, Н. Дж. Із Колумбо $.00 ($2 на „Просвіту", $2 на памятник Франко, а $1 для інвалідів).
13) Нерт Амбой, Н. Дж. о. сотр. Н. Чепинський на Р. Ш. місто святочних желань 2.00
14) Трентон, Н. Дж. П. Сталник на Рідну Школу 1.00
15) Мунвіл, Н. Дж. Збірка на Р. Ш. Пер. Микола Худяк ..... 18.50 (На забаві в Івана Ломаги на заводи о. Кидія зложили $11.25 слідуючі: Михайло Кідзя $2, по $1: Лук. Сорочинський, Кавдій Сорочинська, Теодор Ворона, Микола Хуяк, Павло Лучко, Василь Ломага, Іван Ломага, Анастазія Ломага, а Анна Ломага 50 ц., по 25 ц.: Марія Худяк, Стефанія Ломага, Михайло Лучко. В укр. нат. церкві в Ґіберта на заміну о. Кидія зложено $7.35: по $2: Ол. Вівчар, Ярів Махно, Гнат Чапаєк, Василь Баковський, по 50 ц.: Сава Гриців, Теодор Гриців, Лукян і Кондрат Сорочинські, Іван Стаєв, Анна Вайат 30 ц., а по 25 ц.: Іван Вівчар, Іванко Штоваївко, Юліяна Штоваївко, решта дрібниці).
16) Філядельф, Па. Збірка для Неопіці Танчевич від „Америки" 25.00
17) Джерзи Сіті, Н. Дж. Збірка на інвалідів, пер. С. Ялоовський 4.11 (Збірано на хрестинах в Михайла Мельника, збір. В. Ґонтковський).
18) Бероофорд, Па. М. Демчина на Рідну Школу 2.00
19) Філядельф, Па. Ом. Кузьчицький, нар. под. за сина Йосифа 3.00
20) Бейок, Н. Дж. Збірка на „Просвіту", пересла о. Іван Зазуляк ..... 22.00 (Зложили по $2: о. Іван Зазуляк, Петро Борис, Андрій Ратай, Андрій Бирич, Іван Стахів, Іван Лабай, Стах Шомак, М. Біляньский, Ст. Ціпка, Олекса Маньяк і Теодор Бабель).
21) І. Янгстаун, О. Коляда по пол. на інвалідів і Р. Ш., пересла Д. Стецьків ..... 34.00 (Зложили по $5: Петро Кашевко і Дмитро Горик; Дмитро Стецьків $2, а по $1: Петро Вербюк, Мик. Стефанко, Ст. Гусак, Олекса Тарнавський, Дм. Єнчук, Марія Єнчук, Мик. Демчук, Василь Бівак, Мих. Солик, Іван Марунчак, Іван Лисиганич, Юрій Недоступ, Мик. Дрогомирецький, Мих. Гринюк, і ремз. Дм. Ціпка, Мих. Лавчаров, Ник. Кузенко, Онуфр. Лахоцький, по 50 ц.: Іван Сухар, Мик. Якопчинський, Е. Омелян, Кат. Гаухан, Ст. Калюк; по 25 ц.: Павло Кузенко і Анна Кузенко).
22) Джерзи Сіті, Н. Дж. Тов. Укр. Сч. від. 170 У. Н. С. на Р. Ш., пересла Гр. Павлик 10.00
23) Філядельф, Па. Петро Кирчіков, нар. под. за 1925 ..... 5.00
24) Клівленд, О. Коляда на Р. Ш., пересл. Йосиф Біць ..... 12.00 (Колядували: Анна Чорній, Марія Біць, Анна Сімсік, Катер. Біць, Кат. Чорній і Анст. Стойко).
25) Ренсен, Н. Й. Коляда на Р. Ш., пересла Н. Калинович ..... 17.00 (Зложили по $5: Йосиф Новішький, Н. Калинович, І. Налепа, а І. Сенчин $2).
26) Вендергріфт, Па. Коляда на Р. Ш., пересла Т. Чорній ..... 25.00 (Заявили колядою: Іван Завалатинський, Петро Чайковський, Юрко Ренко і Теодор Чорній, зложили в Ліджбуг, Па. по $1: В. Вітик, О. Пітик, Т. Моздзер, М. Яєко, І. Кавка, С. Канаш, І. Петрів, І. Назарук, Д. Гринікін, М. Лемьгайто, М. Дзєкунський, Л. Дзєворонюк, С. Яєко, П. Кузь, М. Лукович; а С. Пітик 50 ц. і Г. Хомяк 50 ц. на п. в., давши по 50 ц.: М. Тодарик, Я. Бурга, Д. Марчук, І. Кулик, разом $18. В Вендергріфт, Па. Теодор Чорній і М. Палій по 1 дол. В Апольо, Па. зложили по $1: М. Чайковський, О. Кричковський, О. Лібрик, Д. Лібрик і П. Сворник).
27) Дітройт, Мінн. Збірка на Р. Ш., пересла В. Білик ..... 9.00 (Зложили: Василь Білик $5, а по $2: Юрій Лішук і Павло Білоус).
28) Скрентон, Па. Коляда на Р. Ш., пересла о. Мирон Залітач ..... 50.00 (Заколядували скрентонські і ці школьники під проводом своїх учителів: Ст. Шміхуда і І. Ганн).
29) Ню Йорк, Н. Й. Осип Білоган на Р. Ш. 5.00
30) Ню Брітен, Конн. Збірка на Р. Ш., пересла о. В. Козорід ..... 12.75 (Збірано на хрестинах в Гр. Ліпнія в Форестіях, Конн. Жертви зложили: Мих. Зазуляк $2; а по $1: о. Вл. Козорід, Максим Мельник, Григ. Ліпнюк, Іванко Ліпнюк, Ксеня Ківаш; С. Ківаш, Дм. Прохніцький, І. Бугрин, Анна Бугрин, по 50 ц.: Анна Ківаш, Марія Ківаш, Анастазія Бугрин, а Лилія Бугрин 25 ц.)
31) Гервіґер, Н. Й. Коляда від Спів. Драм. Товариства ім. Лисенка ..... 40.00 (Перестали Роман Дмитрів і Петро Федорко а прим. на Р. Ш.)
32) Філядельф, Па. Від. 73 Пропаганда, пер. В. Мушинка ..... 8.00 (Нар. под. за 1924 р. $5, а по $1.50 зложили: Вас. Мушинка і М. Барна).
33) Конвертон, Па. Коляда на плебанії Колодійко, пересла Ст. Почипок ..... 27.00 (Збірав Ст. Почипок а Миколою Максимчуком і Іваном Андрусиняком. Жертви зложили по $1: Марко Шарманенда, Мик. Максимчук, Ст. Дячук, Іван Маходнік, Василь Чумай, Захарій Онуда, Андрій Дишель, Іван Бешкадаш, Іван Дзічишин, Іван Фіцнат, Іван Неньгрин, Іван Мельничек, Мих. Фіцнат, Мих. Гавран, Дм. Ценгрин, Дм. Томчук, Іванко Марцюк, Гр. Русин, по 50 ц.: Текля Шарманенда, Пос. Гнатюк, Теодор Савчак, Микола Кобилівський, Іван Андрусиняк, Мих. Ганчар, Роман Фірмаш, Микола Ківаш, Михайло Бичко, Мих. Поляк, Іван Бурин, Іх. Пінчак, Іх. Василько, по 25 ц.: Стефан Сунді і Мих. Коффлюк, а Стефан Почипок 25 ц.)
34) Когуа, Н. Й. Коляда на Р. Ш. $64, а $20 на „Просвіту", пересл. Д. Зальольний ..... 66.00 (Колядували: Гр. Ненельський, М. Галашин, Йосиф Лозинський і Д. Мричко. На Р. Ш. зложили: по $2: о. І. Шухаєвський, Н. Заблоцький, В. Сашко, Н. Дубас, а Дмитро Зальольний $1.50; по $1: М. Гойкович, І. Недільський, В. Хамулик, К. Варенина, І. Бобрівець, М. Кутрибко, Ю. Мазуркевич, Н. Мулар, Ал. Афінський, Ант. Шебновин, М. Петрик, І. Кречковський, А. Мазурин, М. Мазурин, І. Ковальський, Гр. Базар, Ф. Нагумак, Ф. Ковальський, Ю. Ковальський, Любінецький, В. Порозинець, Ф. Мельник, Д. Мричко, Ст. Лозинський, П. Ракович, І. Зазуляк, Гр. Недільський, М. Ковальський, Гр. Базар, Д. Поспіль, Гр. Ґаєвський, П. Шаранович, О. Лесняк, Ф. Ілянко, П. Дзяньо, а по 50 ц.: В. Станько, Ю. Порчак, Н. Винничок.
35) Пенкерс, Н. Й. Пересла о. Вол. Сполітаєвич ..... 72.00 (Колядували Гейстінг, Н. Й. $16.65, а Ноксвіл $63.35, оба зложили для спрів і інвалідів. Збір. Ів. Андрея, від 12. У. Н. С. нар. под. $6, а Аксенчі Телеп з Бріджпорт, Конн. нар. под. за 1923, 1924 $6).
36) Дітройт, Мінн. З нагоди на р. ш. пересила Ст. Качмар ..... 50.00 (Збірка походить від Шкільного Комітету при укр. парох. Громади в Гемтрамк).

(Дальше суми).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

—o—

ПОШУКУЮ сейлесмена Українця з добрим характером, до помочи в моїм бизнесі. Чоловік повинен згадний, витривалий і заяснітй до роботи, може заробити у мене від 4 до 6 тисяч долярів в канік і більше на рік. Прошу голоситися особисто: до WALTER KOSETSKI, Business and Real Estate Broker, 4309 Germantown Avenue, Philadelphia, Pa.
44-49

ПОШУКУЮ свого давного Трохима Побігайко і сестру Мару Бережнюк, котрі зборали в р. 1914—1916 переживав в Little Falls, N. Y. Хто би о них знав, або вм сам, прошу написати до WASYL OZIRANSKY, 17 W. Main St., Bound Brook, N. J.
43-44

НА ПРОДАЖ бучерня і грошерня, інтерес добре вироблений, між своїми людьми, діє на 3 роки 3 кімнати до мешкання, знижений оборот $700; продаєся по причині слабости та родині. Голоситися під ч. 23 E. 17th Street, BAYONNE, N. J.
43-44

ЯК ХОЧЕТЕ купити або продати дім, бизнес або фарму; як хочете пересилати гроші долярами до своїх кревних, або залагодити якунебудь правну справу, то прошу удатися до: WALTER KOSETSKI, Business and Real State Broker, 4309 Germantown Avenue, Philadelphia, Pa.
44—

БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ
тано на продаж з причини непорозуміння між партнерами. По інформації звертайтеся до:
S. KOWBASNIUK,
244 Avenue A, cor. 15th Street,
New York, N.Y.

НА ПРОДАЖ furnish rooms, 9 гарно по умебльованих кімнат і бейсмент електричним мотором для якого небудь інтересу, близько трешів, кар і субвею. Ціна $900, готівкою $500. Агенти нехай не голоситься. Телефонувати Montgomery 944, Jersey City.
44-45

НАЙБІЛЬШИЙ український склад в Філядельфії, КОЛЮМБІЯ РЕКОРДІВ, — На складі маємо різнородні українські і руські рекорди, як також ролки на пяно. — Жадайте катальог. Mizarodny Bazar, 703 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa.
34-43

УКРАЇНСЬКА СПІЛКА виробу грючих колибачів для дітий, пошукує України, що знає на машинах роботу і поміжників до машин, роботи чисті і легонькі. Перші ті, що вступлять до Спілки. N. J. Musical Rocking Chair Co., Inc., 24 Charlotte Ave., Jersey City, N. J.
43-44

ХТО ЩО НА ПРОДАЖ має, 43—
Або помешкання шукає,
Або кравня хоче найти,
Або газету запрацюватиби
Все це для Вас можна зробити,
Лиш треба сим дати знати.
SICHOWY BAZAR,
34 E. 7th Street, New York, N. Y.

СІМ ЛІТ тримаю РЕСТАВРАНТ **НА ОДНІМ МІСЦИ.**
Це найкраща ЗАПОРУКА, що даю лиш сьвіжі і старанно зготовані страви. Завіть Сьогодня на обід або вечеру. Лиш 40 центів.
42-47
ЛЕВКО БАР РЕСТАВРАНТ
104 EAST 7th ST., NEW YORK CITY.

ДР. АНДРІЙ БОРАК
ХИРОПРАКТОР
327 E. 9th ST., JERSEY CITY, NEW YORK.
Уряджує щодня від 9-ої до 8-ої вечер в неділі від 10-ої до 1-ої.
Всякі письма належить адресувати:
„S A B O"
327 E. 9th Street, New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ перший і найстарший український шпиг. в Емарда Гайт. Будинок на два поверхи 52x40, на ньому бучерня і грошерня (два шторки), пивниця, на горі мешкання для двох фамілий, крім того гараж на три автомобілі. Бизнес вироблений через 13 літ, промік Українцями і іншими народностями. На розі коло укр. гр.-кат. церкви. Продається через старість власника. Купуючий дасть вплатити одну-трету вартости готівкою. Українці знають першенство. По більші інформації голоситися до: JOHN K. TARBAY, 2000 Horseheads Blvd., R. 19, Elmira, N. Y.

НАЙЛІПШЕ СРЕДСТВО НА РЕВМАТИЗМ.
Коли ви терпите на ломаніє костий в ногах, руках і других частях тіла то купіть коробку пілюк Др. Ліберна
„РЕВМАТИЗОЛ"
Маємо тисячі подяковань. Звертайтеся особисто або письменно
Dr. E. LIEBMAN
258 Pulaski St. (Pharmacy)
cor. 16th Street, New York, N. Y.

ВЗОРИ
кивна, нитки до вишивання, ґудзики, ґ. С. і стемпованї річи. Пишіть по каталог до
UKRAINIAN BAZAAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ШКІЛКА ДЕРЕВ ОВОЧЕВИХ І КОРЧІВ ОЗДІБНИХ.
ДЕРЕВЦІ ОВОЧЕВІ (щепи) всякого роди, рівнож дерева тінисті, корчі оздібні, рожі, виноградн, жимолости і т. п. Пишіть по цінник.
21,25
DMYTRO SHABAN,
NURSERY
WILLIMANSETT, MASS.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".